Tėvynė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

SLA

No. 32 — Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1108, Act of October 3, 1917, Authorized June 27, 1918 — New York 1, N. Y., Rugpiūčio-August 9, 1963 — Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879 — 54 METAI

N. Y. Public Library Fifth Ave. & 42nd St. Grand Central Sta. P. O. Box 2291 New York 17, N. Y.

SUTARTIS NEPAŠALINS ŠALTOJO KARO IR GRĖSMĖS

V. TVIRBUTAS

Rugpiūčio 5 d. didelėmis iškilmėmis Maskvoje buvo baigtas paskutinis aktas amerikiečių, anglų ir rusų vestų derybų: tų valstybių užsienio reikalų ministeriai — JAV Dean Rusk, Anglijos Lordas Home ir Rusijos A. Gromyko, pasirašė branduolinių sprogdinimo uždraudimo sutartį. Galutinai ji įsigalios tik ratifikavus ją tų kraštų parlamentams. Neabejojama, kad artimiausiu laiku ją patvirtins tiek Anglijos parlamentas, tiek Amerikos senatas, kurio gausi delegacija buvo nuvykusi į Maskvą, dalyvauti sutarties pasirašymo iškilmėse.

Senato palankumas tokiai sutarčiai išryškėjo praėjusią savaitę, kai sugrįžo į Washingtoną iš Maskvos A. Harrimanas, vedęs ten derybas. Taip pat neabejojama, kad tą sutartį priims ir Rusijos aukščiausias sovietas, kuris vaidina parlamentą ir atlieka viską pagal komunistų partijos centro komiteto ir valdžios nurodymus.

Pasiektas susitarimas yra veik septynerių metų diplomatinės veiklos ir visos eilės ilgų pasitarimų vaisius. Dar 1956 m. kovo 31 d. sovietai pasiulė vakarų sąjungininkam uždrausti branduolinius sprogdinimus, tačiau jų salygos buvo sunkios ir nepriimtinos. 1957 m. sausio 19 d. JAV pasiulė atominiams sprogdinimams kontroliuoti sudaryti tarptautinę įstaigą, kuri registruotų atliekamus tos rūšies sprogdinimus. Vėliau pasiulyta visai atsisakyti atominių sprogdinimų, jei bus priieita prie visuotino nusiginklavimo sutarties sudarymo. Tačiau ilgai nesusitarta tik todėl, kad sovietai nesutiko su bet kokia tų sprogdinimų kontrole. Tik šį pavasarį pradėta pasitarimai privedė prie dabar pasirašytos sutarties sudarymo.

KAS TOLIAU?

Sutartis palieka atviras duris ir kitom valstybėm prie jos prisidėti. Amerikos diplomatų surinktomis žiniomis iš esančių pasaulyje 114 valstybių sutarčiai pritaria veik visos ir manoma, kad jos prisidėsiančios prie šio pakto. Prieš sutartį yra nusistačiusios tik bene penkios valstybės: Prancuzija, Raud. Kiniją, Albanija, Šiaurės Korėja ir Šiaurės Vietnamas. Prancuzija jau turi atomines bombas, o Raud. Kinija esą taip pat jas turėsianti, todėl šiuodviejų valstybių atsisakymas prisidėti prie pakto žymiai mažina jo vertę.

Šieji sutartis, kaip parciškė je sudarančių valstybių diplomatai, turės vesti prie rytų-vakarų naujų susitarimų, prie geresnių santykių, o tuo pačiu prie taikos išlaikymo. Bet tas daugiau priklausys nuo to, kiek sovietai laikysis sudarytos sutarties. Praeity sovietai yra sulanžę daugelį sutarčių. Užtenka paminėti sutarčių paneigimą, kurias Maskva buvo sudariusi su Lietuva ir kitomis valstybėmis. Sovietų pasirašytos sutartys nesulaikė jų nuo agresijos ir kaimyninių kraštų pavergimo.

Dabar sovietų didžiausias noras sudaryti nepuolimo sutartį tarp NATO ir Varšuvos komunistinio pakto valstybių. Reikia nepamiršti, kad NATO nariu yra Prancuzija, kuri, budama priešinga sudarytai sutarčiai, gali nesutikti su siulomu paktu. Vakarų Vokietija baiminasi, kad nepuolimo sutartis neprivestų prie dabartinės padėties įteisinimo. Taigi kliučių yra stambių.

Nors daugelis valstybių Maskvos sutartį sveikina, bet yra ir atsargių balsų. Italijos soicaldemokratų vadas Giuseppe Saragat mano, kad toji sutartis dar nereiškia šaltojo karo baigimą. Sovietai neatsisako nuo savo keslų užkariauti pasaulį komunizmui ir skelbia, jog jie tą padarysią ir be atominių ginklų pagalbos.

Šaltajam karui baigti ir geriems santykiams pasiekt dar nepakanka pasirašytos sutarties. Sovietai gerai valiai įrodyti, kad jie nori taikos, pirmoje eilėje turi suteikti laisvę pavergtiems kraštams, kuriuos jie pasigrobė pasinaudodami Antrojo pasaulinio karo įvykiais.

MIRĖ LIETUVOS GARBĖS KONSULAS OSLO

Liepos mėn. Oslo, Norvegijoj mirė Lietuvos garbės konsulas H. M. Hansen. (E)

LIETUVIAI IRKLUOTOJAI RUNGTYNĖSE

Apie liepos 13-14 d. Liucerne, Šveicarijoje vykusias irkluotojų varžybas papildomai pranešta, kad iš aštuonių irkluotojų šeši buvo lietuviai: R. Vaitkevičius (vadovas), Z. Jukna, V. Briedis, Bagdonavičius, Jagelavičius ir Karla. Abi dienas "Žalgirio" komanda laimėjo pirmąsias vietas, įveikdama stiprius varžovus.

Neseniai Duisburge žalgiriečiai nugalėjo pasaul. meistrą — vak. vokiečių Ratzeburgo komandą. Po šio pralaimėjimo vokiečiai į Liucerną net nebeatvyko, nors buvo užsiregistravę. Pernai per pasaulines rungtynes Liucerne žalgiriečiai po Ratzeburgo komandos laimėjo antrą vietą.

Rugpiūčio vidury Kopenhagoje įvyks antrosios pasaulinės irkluotojų rungtynės. Be aštuonvietės jose žada dalyvauti ir lietuvių keturvietė valtis su vairininku, neseniai laimėjusi Sov. Sąj. pirmenybes. Keturvietėje dalyvauja: C. Jucys, P. Liutkaitis, broliai E. ir R. Levickai ir vairininkas G. Morkus. (E)

—: SAVAITĖS ĮVYKIAI :—

— Laike žemės drebėjimo Jugoslavijoj, kurio metu buvo sugriauta Skopje miestas, žuvo apie 2,000 asmenų. Griuvėsiuose rasta 1,000 lovonų, kiti dar tebėra po sugriautais namais.

Seismografai dar užregistruoja nedidelius požeminius smugius. Specialistai teigia, kad naujo pavojaus nesą.

Daugelis gyventojų iš miesto yra iškraustyti. Kiti kraštai nukentėjusiems gyventojams teikia pagalbą. Didelę paramą suteikė ir Amerika.

— Dr. S. Ward rugpiūčio 3 d. mirė Londono ligoninėje, į kurią jis buvo atgabentas su mažomis gyvybės žymėmis nusinuodijus miego tabletėmis. Tuo budu jo byla, kaltinamajam mirus, yra nutraukta.

Dr. S. Ward buvo teisiamas už nusikaltimus, jog pragyvenęs iš nelegalių pajamų, kurias jis paimdavo iš palaidaus elgesio merginų, suvesdamas jas su vyrais. Į šį skandalą buvo įveltas Anglijos karo ministeris Profumo. Dėl to turėjo iš ministerio vietos pasitraukti.

— Amerikiečiai, kartu su vokiečiais, yra sukonstuktavę naują tanką, kurio gamyba jau vykdoma.

— 250,000 negrų rugpiūčio 28 d. dalyvaus žygyje į Washingtoną, kurią organizuoja negrų judėjimo vadai. Demonstrantai žygiuos pro Lincolno, vergų išlaisvintojo, paminklą. Žygio tikslas reikalauti, kad greičiau butų išleistas piliečių apsaugos įstatymas.

— Raud. Kinijoj nuo Korėjos karo pabaigos dar yra likę 7 amerikiečių kariai. Šie kariai yra iš tų, kurių 21, karui pasibaigus, atsisakė grįžti į Ameriką ir apsisprendė likti Kinijoj. Vienas iš jų mirė, 13 sugrįžo, o 7 dar tebeskursta pas raudonuosius.

— Ateinantį mėnesį prancuzų prekybos delegacija vyksta į Raud. Kiniją prekybos deryboms. Praėjusiais metais Prancuzija parodavė Kinijai savo prekių už 43 milijonus dolerių.

— Neseniai Bronx, N. Y. buvo sulaikyta "National Renaissance Party" aštuonių asmenų grupė už nelegalų ginklų sandėlio laikymą. Tenka pastebėti, kad šios antisemitinės grupės sulaikytų asmenų vienas yra žydų tautybės.

— Šiaurės Korėjos pasienyje pasikartoja užpuolimai. Praėjusios savaitės pabaigoje Šiaur. Korėjos patruliai sužeidė 13 amerikiečių karių.

— Hong Konge užregistruoti nauji susirgimai cholera. Bijoma šios baisios ligos epidemijos.

KIEK YRA LIETUVOJ KOLCHOZŲ

Pagal "Liaudies ukyje" (5 nr.) V. Januškevičiaus paskelbtus duomenis, žemės ukio kolektyvizavimas Lietuvoje buvo užbaigtas 1951 m. Tais metais kolchozų skaičius buvo didžiausias — jų buvo 2,988 (bendrą žemės plotą vienam kolchozui vidutiniškai atiteko 1,342 ha, žemės ukio naudmenų — 1,104 ha ir dirbamosios žemės — 723 h).

Kaip kaitaliotas kolchozų skaičius liudija šie skaičiai: 1952 m. kolchozų buvo jau mažiau — 2,628, 1953 m. — 2,252, 1954 m. — 1,809, 1955 m. — 1,783, 1956 m. — jau pakilo ligi 1,874, 1957 m. — vėl 2,028, 1958 m. — 2,176. Toliau jau stebima kolchozų skaičiaus mažėjimo tendencija — 1959 m. jų buvo 1,965, 1960 m. — 1,912 ir 1961 m. — 1,865 kolchozai. 1961 metais vienam kolchozui vidutiniškai teko: žemės ukio naudmenų — 1,456 ha ir dirbamos žemės — 1,036 ha. Tais pačiais 1961 m. vidutinis laukininkystės brigados dydis buvo 1,036 ha. Tais pačiais 1961 m. vidutinis laukininkystės brigados dydis buvo: žemės ukio naudmenų — 431 ha ir dirbamosios žemės — 308 ha.

Januškevičius priėjo išvadą, kad dabar pavergtoje Lietuvoje esą kolchozai daugiausia palyginti smulkūs. Manoma busiant tikslinga ateityje smulkesnius kolchozus sustambinti, bet tik su sąlyga, jei gerėtų gamtinės ir ekonominės žemės ukio gamybos sąlygos.

Norima ateityje kolchozuose turėti po 3-5 komplekšines brigadas (gamybinius centrus). Šiuo metu viename kolchoze vidutiniškai yra apie 3.5 laukininkystės brigados įskaitant sodininkystės ir dar žininkystės brigadas).

Pieno nuošimtis krito

Vilniaus radijas liepos 12 d. pranešė, kad per šių metų pirmąjį pusmetį pavergtos Lietuvos kolchozuose, sovchozuose ir kt. valstybiniuose ukiuose buvo primelžta apie 287,000 tonų pieno arba 4% mažiau, negu per praėjusių metų tą patį laikotarpį. Kai kurių rajonų gamybinėse valdybose, pvz. Biržų, Rokiškio, Zarasų ir kt. pieno gamyba sumažėjusi net 12 - 19%, lyginant su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu. Per šių metų 6 mėnesius Lietuvos ukiuose vidutiniškai iš vienos karvės primelžta 743 kg pieno arba 96 kg mažiau, negu pernai.

Pieno primelžimas iš vienos karvės nepadidėjo ir šių metų birželio mėn. — tebuvo primelžta 230 kg pieno, arba 13 kg mažiau, negu pernai Lrž. mėn. Šiuo metu visuose ukiuose iš vienos karvės vidutiniškai per parą primelžiama apie 8 kg pieno, o kai kuriuose rajonuose — vos po 6 kg ir mažiau.

Sumažėjęs pieno pristatymas ir valstybei. Per šių metų pirmąjį pusmetį valstybei, pasak Vilniaus radijo, tebuvo pristatyta 69% viso primelžto pieno, o kai kuriose gamybinėse valdybose — vos apie 60%. Šių metų pirmojo pusmečio pieno pardavimo valstybei planas įvykdytas tik 83%.

Suprantama, kad per radiją, spaudą ir kitomis varoviškomis priemonėmis dabar raginama didinti pieno gamybą bei naudoti visas turimas galimybes. (E)

J. Urbšys ir kiti liudijo Globkės byloje

Rytų Berlyne suorganizuotoje parodomoje byloje buvo kaltinamas dabartinis Vakarų Vokietijos valst. sekretorius H. M. Globke ir liepos 23 d. už akių nuteistas kalėjimu ligi gyvos galvos (tikrumoje toji byla buvo nukreipta prieš bolševikų nuolat puolamą Fed. Vokietijos vyriausybę, jos "militarizmą ir revanšizmą").

Parodomoje byloje (vykusioje su bolševikams įprastu propagandiniu triukšmu) liepos 13 d. ir kt. dienomis liudijo keli lietuviai. Apie vokiečių 1941-44 m. okupuotų sričių "germanizavimą" liudijo buv. Lietuvos užsienio reik. ministras J. Urbšys — jis pasakojo apie Klaipėdos krašto smurtu atplėšimą, Globkės vaidmenį.

Dar liudijo buv. vidaus reik. ministerijos juriskonsultas A. Jakobas — jis savo metu kalbėjęsis su Globkės vedama delegacija Klaipėdos kr. gyventojų pilietybės klausimu.

Kaip Sov. Sąj. vienas ekspertų "germanizavimo" klausimais dar liudijo istorijos dr. J. Jurginis, buvo liudininku ir dail. Savickas. Ir šis Globkei suvertęs kaltę, nes okupacijos metu netekęs motinos ir brolio.

Tiek lietuvių, tiek kitų liudininkų, ekspertų tikslas buvo aiškus — Globkės asmenyje išryškinti nacių žiaurumus ir drauge smerkti Bonną. (E)

— Fed. Vokietijoj veikianti "Deutsche Welle" kasdieną transliuoja 8 svetimomis kalbomis 45 programas. Nuo rugpiūčio 1 d. veiks afrikiečių suaheli kalba.

—— NAUJOSIOS AUŠROS VAJAUS KRONIKA ——

— Pavyzdingos SLA šeimos tradicijos. Mirus nusipelniusiam SLA veikėjui A. G. Orantui, kurs daug metų paaukojo savo gyvenime bedirbdamas musų organizacijai, jo sunus Edvardas Orantas, pagerbdamas savo tėvelio kilnų atminimą, pats įstojo į musų organizaciją, pažadėjo paimti SLA 11 kuopos sekretoriaus pareigas ir pasiryžęs dirbti dabar vykstančiam musų naujų narių vajui.

TĖVYNĖS SKAITYTOJAMS SVARBUS PRANEŠIMAS

Pranešu gerbiamiesiems Tėvynės skaitytojams, kad išvykstant spaustuvės darbininkams atostogų—vacation ir reikiant tam tikrų pataisymų spaustuvėje—Printing Shop, Tėvynė nebus išleidžiama nuo rugpiūčio-August 16 d. iki to paties mėnesio pabaigos.

Po to kitas Tėvynės numeris išeis rugsėjo 6 d.

B. PIVARONIENĖ,
SLA Sekretorė

ARTIMIAUSIAS UŽDAVINYS SUSTIPRINTI SLA VISUOMENINIUS DARBUS KUOPOSE

Musų Susivienijimo pastangos atgaivinti senas tradicijas ir SLA kuopose bei apskričiuose daugiau išplėsti visuomeninę veiklą yra visuotinai remtinos.

Susivienijimo veikėjai yra uoliųs vajaus darbe ir nuolat jieško naujų narių. Daugumas naujų narių ateina į SLA patriotiniais tautiniais sumetimais. Jeigu mes trokštame jų palankumo, pasistenkime ir jiems duoti kiek pajėgiame daugiau.

SUSIVIENIJIMO VISUOMENINIO DARBO ATGAIVINIMAS YRA SVARBUS NE TIK MUMS, BET IR VISAI LIETUVIŲ VISUOMENEI.

Kada galvojame apie šiandieninius musų Susivienijimo uždavinius, turim atsiminti, jog savo narių tarpe turime ne tik šimtus, o gal ir tukstančius tokių lietuvių, kurie greičiausia jokiai kitai organizacijai nepriklauso. Jie gyvena dažnai tarp svetimų žmonių, kurių nei jie patys gerai nesupranta ir kurie taip pat jų nenori užjausti. Musų Susivienijimo lietuviška šilima, artimas narių bendravimas yra viena brangiausių musų organizacijos savybių.

REIKALINGA VEIKĖJŲ NUOSIRDI INICIATYVA

Ten, kur reikalingas savanoriškumas, paskatinimai iš centro nedaug pagelbės. Apskričių ir kuopų veikėjai patys dabar jau turėtų susirupinti visuomeniniu darbu. **Kodėl mums nepradėti nuo kulturinio pobudžio parengimų, kaip scenos vaidinimai, koncertai ir jaunimo sportiniai žaidimai.** Prie gerų norų daugelis pajėgesnių kuopų gali tokius parengimus suruosti. Čia jau sunku tikėtis iš tokių kuopų, kurių veikėjai sulaukė garbingo amžiaus ir bedirbdami, jaučiasi kiek pavargę. Bet gi yra ir gausių nariais ir pakankamai pajėgų kuopų, kurių veikėjai dažniausia savo energiją nukreipia į kitas organizacijas, jie turėtų pajusti pareigą dirbti daugiau savo organizacijos visuomeninėje srityje.

MUSŲ VISUOMENINIO DARBO REZULTATAI GALI BUTI LABAI PLATŪS

Mes gi patys puikiai žinome, kad musų organizacija yra pati didžiausia lietuvių tarpe ir išsišakojus visame kontinente. Musų organizacija neskirsto, o jungia į bendrą tautinį darbą įvairių pažiurų lietuvius. Tad šiomis salygomis musų visuomeninis ir kulturinis darbas gali plačiai reikštis ir neabejotinai gali buti sekmingas.

Dabar pats metas planuoti busimus viešus parengimus, kurie nariams suteiks moralinį pasitenkinimą ir sustiprins musų brolišką organizaciją tolimesnei veiklai.

P. Tr.

Penki Doleriai... Penki Doleriai Jusų

Išpildykite šį kuponą ir gausite penkis dolerius, jei jusų rekomenduojamas asmuo bus įrašytas į SLA. Juk turite draugų, nepriklausančių Susivienijimui, į kurį rekomenduodami jiems daug gero padarysite. Taigi, neatidėliok, dar šiandien išpildyk šį kuponą ir jį pasiųsk SLA sekretorei, B. PIVARONAS, 307 W. 30th St., New York 1, N. Y. Šių kuponų galite išpildyti tiek kartų, kiek tik norite. Laukiame

(Iškirpti)

Numatau, kad čia minimas asmuo gali buti SLA nariu:

.....
(Vardas ir pavardė)

.....
(Tikslus adresas)

Kuponą siuncia:

.....
$

.....

.....
(Jusų parašas, adresas ir kuopos Nr.....)

Kiekvienas Galite Užsidirbti Pinigų - Siųskite Kuponus!

Tėvynė

The Lithuanian Weekly

Published Every Friday

By the Lithuanian Alliance of America

BERTHA PIVARONAS
MANAGER
ANTANAS SODAITIS
EDITOR

Yearly Subscription Rates:
In the United States ------- $4.00
To Foreign Countries ------ $5.00

307 West 30th Street
New York, N. Y. 10001

Tel. Lackawanna 4-5529

SLA kuopų pranešimai ir skubūs raštai redakcijai reikia siųsti nevėliau, kaip prieš savaitę, laikraščio numeriui išeinant.

Keičiant adresą, butina pranešti senesnį adresas ir nurodyti naujo adreso pašto zonos numerį.

SLA 4-TOS APSKR. VEIKĖJAI ĮRODĖ SAVO PAJĖGUMĄ ORGANIZACIJOS DARBE

Waterbury, Conn. SLA ketvirtos apskrities surengtas piknikas rugpiučio 4 d. Belle View Lake parke visapusiškai pavyko. Buvo gausus atsilankiusių požiuriu, pračjo labai draugiškoje ir jaukioje nuotaikoje ir neabejotinai praturtins apskrities iždą, tuo pačiu įgalindamas tolimesnę veiklą dar daugiau išplėsti.

Atsilankė SLA nariai su savo artimaisiais ne tik iš Waterbury, bet iš New Haven ir platesnės apylinkės. Musų veikimas čia turi labai gerą vardą. Waterbury mayoras J. Morgan rado reikalinga apsilankyti piknike ir pasveikinti susirinkusius.

Pikniko atsakingas vadovas buvo Jokubas Trečiokas, kuriam pagelbėjo T. Matas ir kiti valdybos nariai. Piknike buvo labai žymus skaičius pasižymėjusių veikėjų. Sunku butų juos visus čia suminėti, bent pažymėsime N. Čerekus. Jis turi plačius planus organizuoti į SLA sportuojantį jaunimą, o J. Čerekienė taip pat uoliai dirba Susivienijimui. Daugelį metų dirbęs SLA Vincas Alksninis nepraleido progos pabuvoti savo organizacijos parengime. Iš kitų veikėjų dar paminėsim Marčiulionį, Radzevičių, Saulį, Merkevičių, Bujanauską, Kripaitį su žmona, Gailiunienę, Dičkienę ir jaunąjį E. Orantą, kurs pačmė savo tėvo fin. sekr. pareigas 11 kuopoje.

Piknike atsilankė ir sveikinimo kalbą pasakė SLA sekretorė B. Pivaronienė, SLA iždo globėjas adv. S. Briedis ir SLA centro bendradarbis J. Petrėnas.

Iš pasikalbėjimų su 4-tos apskrities veikėjais susidaro įspudis, kad dabartiniame vajuje bus pasiekta gražių rezultatų, nes jie patys tiki savo busimais laimėjimais ir jaučiamas jų didelis pasiryžimams siekti pažangos. **Kor.**

IŠ WORCESTER SLA KUOPOS VEIKLOS

SLA 57 kuopos birželio 2 d. suruoštoji gegužinė nebuvo nuostolinga. Šiam piknike darbavosi Alekas Žvaliauskas, Povilas Naginionis, J. Krasinskas, Jonas Dvareckas ir V. Mitrikas. Moterys — Ona Šilinskienė, R. Veraitienė, Ona Rakauskienė, M. Mitrikiienė ir Rožė Jušinskienė.

Šį metą buvo daug sergančių narių, keleta mirė. Tai skaudus reikalai, kurie liečia visą kuopą.

Vasaros metu turim dviejų mėnesių pertrauką. Nors kuopos susirinkimai liepos ir rugpiučio mėnesiais nekviečiami, bet valdybos nariai neapleidžia nei darbo nei savo pareigų, nes visuomet buna ir sergančių ar mirimų ir kuopai tenka tuos reikalus tvarkyti.

Narių mokesčiai priimami iždininko J. Dvarecko krautuvėje, 72 Sterling St. Kam reikia mokėti duokles, prašomi kreiptis į J. Dvarecką.

Poatostoginis SLA 57 kuopos susirinkimas įvyks rugsėjo 5 d., Liiet. Pil. klubo naujoj svetainėj, antrame aukšte. Prašome narius tą įsidėmėti ir nepamiršti į susirinkimą gausiai atsilankyti.

SLA antrosios apskrities išvažiavimas

SLA 2-ros apskr. išvažiavimas - piknikas įvyks rugsėjo 8 d., Vytauto D. Parke, Woodland, Auburn, Mass. Šimkaus Nevio kapela linksmins visus atvykusius. Kas norės galės pasišokti, kiek tik kojos neš. Tai gražus parkas, jame nemaža vietos ir pakankamai pavėsio. Manau, kad apskrit. valdyba pakvies ir musų SLA mielą prezidentą Povilą Dargį į Worcesterį su kuriuo bus malonu pasišnekučiuoti ir pabendrauti.

J. Krasinskas

MIRĖ JURGIS DRAGAŠIUS, SENESNĖS KARTOS VEIKĖJAS

Jurgis Dragašius, gyvenęs West Roxbury, Bostono priemiesty, išsirgęs daugiau šešių mėnesių, mirė š. m. liepos 18 d., sulaukęs 76 m. amžiaus. Palaidotas bažnytinėmis apeigomis šv. Juozapo kapinėse.

Giliame nuliudime paliko žmoną Agotą, tris dukteris: Aldoną Barnes, Mildą Hallahan ir Lillian Lawrence, bei sunų Alfredą, 8 anukus ir 1 proanuką.

Laidotuvėse dalyvavo jo seserėnai, George ir Louis Volasky (Vasiliauskai) iš Morgan, Pa., ir seserėtės Mary Tribuliauskienė iš Lynn, Mass. ir Petronelė Virbicki, iš So. Bostono. Taip pat daugybė draugų, su kuriais visais jis mokėjo taip gražiai sugyventi.

Jurgis Dragašius buvo gimęs Nortų km., Marijampolės apskr. Į Ameriką atvyko 1899 m. pas savo tėvą, Morgan, Pa. Dirbo anglių kasyklose. Norėdamas gauti lengvesnį darbą nei jo tėvas, atvyko į Bostoną ir čia išmoko siuvėjo amato. Juo vertėsi iki senatvės.

Tuo laiku So. Bostone jau gyvavo D.L.K. Gedimino pučiamų instrumentų orkestras. Jurgis Dragašius įstojo į jį kornetistu ir už kiek laiko jis pramoko tiek muzikos, kad tapo orkestro vadovu. Tuo pat laiku jis sudarė šokių orkestrą, kuris pagarsėjo kaip Jurgio Dragašiaus orkestras.

Norėdamas su orkestru dažniau pasirodyti, jis suorganizavo iš jaunuolių šokiams rengti komitetą. Šis Bostono lietuvių jaunuomenės ratelis su visais nariais įstojo į Liet. Piliečių Draugiją, o vėliau ir į Liet. Labdarybės draugiją. 1913 m. Jaunuomenės Ratelis sumanė įsteigti mišrų chorą. Išrinkta komisija sutvėrė Muzikos ir Dramos Draugiją "Gabiją" ir pakvietė Miką Petrauską jai vadovauti. Nuo tada prasidėjo So. Bostono lietuvių kulturinės veiklos gadynė. Įsikurus A.L.T. Sandarai, ratelio nariai įstojo į šios organizacijos eiles. Jurgis Dragašius visada buvo pirmose eilėse.

Jurgis Dragašius plačiai buvo susipažinęs su organizacine tvarka ir Amerikos lietuvių veikla. Susirinkimuose savo gražia ir taktiška kalba prisidėdavo prie kebliausių klausimų sprendimo. Jo žodis daug svėrė. Jis priklausė daugeliui draugijų ir užimdavo vadovaujančias vietas. Kurį laiką buvo šv. Petro ir Povilo draugijos pirmininku ir čia savo pareigas atliko su pasižymėjimu. Daug laiko paskyrė rubsiuvių Amalgameitų Unijos 149 lietuvių skyriui. Daug metų ėjo pirmininko pareigas, buvo Bendr. Tarybos ir įvairių komisijų narys.

Taip pat buvo veiklus SLA 43 kuopos narys, dalyvavo keliuose semuose ir buvo 2-ros apskrities pirmininkas. Jis buvo vienas pirmųjų steigėjų pirmo Bostone lietuvių tautinės krypties laikraščio "Ateitis", kuri vėliau tapo "Sandara."

Po Pirmo pasaulinio karo, tuomet Amerikoje pakilo bendrovių steigimo banga, tai jis pirko šėrus veik iš visų ir vis tikslu padėti Lietuvai ir pakelti lietuvybę Amerikoje.

Gaila, kad jis dabar nesulaukė naujai laisvos ir nepriklausomos Lietuvos, dėl kurios jis tiek daug veikė.

Juozas Lekys

Melrose Park, Ill.

SLA 125 Kuopos Auksinė Sukaktis

Musų 125 kuopai kitais metais sueis jau 50 metų nuo įsikurimo. Šį įvykį kuopa turėtų atitinkamai atžymėti, juo labiau, kad turime narių, kurie dalyvavo kuopos steigime. O kuopa savo darbais yra nemažai pasižymėjusi. Ypač paminėtinas 1928 - 1930 m. kuopos vardu įsteigimas šeštadieninės lietuvių mokyklos, tada vadintos "mokyklėle." Buvo daugiau 20 mokinių. Be to, turėtas ir sporto klubas, kuris sutraukė nemažai tuometinio jaunimo.

Melrose Parke leidžiamame žurnale Sėja nr. 2-80 yra įdėta tos istorinės mokyklėlės nuotrauka. Dabar tie buvusieji mokiniai jau yra suaugę, išsimokslinę, net tapę profesionalais, daugelis jų verčiasi savo praktika tame pačiame Melrose Parke. Taip pat tame pačiame žurnale įdėta ir M. Šeštoko su ponia nuotrauka labai ypatinga proga, nes M. Šeštokoas neseniai atšventė savo garbingą 75 metų amžiaus sukaktį. Sukaktuvininkas yra pasižymėjęs musų kuopos narys. Jis kuopos valdyboje yra išbuvęs daugiau kaip 30 metų. M. Šeštokas gimęs 1888 m. birželio 14 d. Vilkaviškio apsk., Starkų km., prie pat Šešupės. Į Ameriką atvyko 1909 m.

Dabartinis kuopos pirmin. N. Petraitis, jau pensininkas, taip pat yra vienas iš ilgamečių kuopos veikėjų. Jis ir toliau su didele energija dirba lietuviškoje veikloje.

Kuopa vasaros metu susirinkimų nešaukia. Vietoj gegužinės yra daromi rudeniniai parengimai, kada nariai po vasaros karščių yra pailsėję ir turi didesnį norą kartu susirinkti ir pasidalinti atostogų įspudžiais. **Jzs.**

SLA 2-ROS APSKR. WORCESER, MASS. IŠVAŽIAVIMAS-PIKNIKAS

— RENGIAMAS —

RUGSĖJO 8 D., SEKMADIENĮ, VYTAUTO D. PARKE, Woodland, Auburn, Mass.

Šokiams gros Šimkaus kapela. Bus vaišės.

Iš anksto prašome SLA narius, vietos ir tolimesnių vietų lietuvius dalyvauti išvažiavime - piknike.

RENGĖJAI

SLA 7 APSK. PIKNIKAS PITTSTON, PA.

Tradicinis SLA 7 apskrities piknikas bus RUGPIUČIO 25 D., ROCKY GLEN PARKE

BUS GERA MUZIKA, ŠOKIAI IR VAIŠĖS.

Kviečiame atsilankyti ne tik vietos lietuvius, bet ir iš toliau — Binghamton, Easton, Paterson, Mahanoy City ir iš kitur. Pradžiai 1 val. po pietų.

KVIEČIA RENGĖJAI

TRUMPAS STABTELĖJIMAS

Jau esame pranešę, kad SLA savaitraštis "Tėvynė" nuo rugpiučio 9 d. pradeda trumpą pertrauką. Jos metu iki to paties mėnesio pabaigos laikraštis nebus išleidžiamas.

Reikalas daryti pertrauką kilo dėl to, jog tuo norima palengvnti dirbančiųjų atostogų sutvarkymą, o svarbausiai patasyti mašinas ir kitus įrengimus, kurie jau daugelį metų be jokių didesnių pataisymų tarnauja laikraščio reikalams ir kitiems spaudos darbams. Taigi, nuspręsta padaryti pertrauką, kuri bus panaudota, vis dažniau pasitaikančiom, taip vadinamom techniškom kliutim pašalinti. Tam pasirinkta kaip tik toks budas, kurį jau seniai praktikuoja daugelis amerikiečių laikraščių ir žurnalų, vasaros metu neišleisdami vieno kito numerio.

Manome, kad šis trumpas laikraščio stabtelėjimas nepakenks nei SLA kuopų veiklai, nei vykstančio vajaus reikalams. Dabar yra toks metas, kada dauguma kuopų atostogauja ir susirinkimų nekviečia. Vajaus taip pat yra pilnoje eigoje, su dirbančiais organizatoriais palaikomas tamprus ryšys laiškais, o taip pat, kaip matome, didesnėse kolonijose kviečiami platesnio masto organizatorių ir veikėjų pasitarimai, kuriuose dalyvauja organizacijos viršunės — prezidentas P. P. Dargis, sekretorė B. Pivaronienė ir kiti Pild. Tarybos nariai, vadinasi, ryšys tarp organizacijos veikėjų ir vadovybės lieka artimas ir glaudus.

Šios pertraukos metu prašome kuopų korespondentus ir visus laikraščio bendradarbius ir toliau siuntinėti savo raštus Tėvynei. Ypač prašome pranešti apie kuopų parengimus ir susirinkimus, kurie numatomi rugsėjo mėnesį. Pageidaujama šias žinias gauti bent iki rugpiučio 28 d., nes tada jau bus pradėta rinkti poatostoginis Tėvynės numeris, kuris bus išleistas rugsėjo **6** .

Taigi, pradedant atostogas tenka tarti visiems iki greito pasimatymo, o kartu prašome gerbiamuosius skaitytojus atleisti, kad jus Tėvynė nelankys trumpą laiką. **A. Sd.**

SVEIKATOS SKYRIUS

Šį skyrių veda Sveikatos Komisija: DR. PETRAS ZALATORIS, VINCAS TERCIJONAS, M. D. ir ALBINAS GRIGAITIS, M. D.

TABAKAS IR JO RUKYMAS

DR. V. TERCIJONAS

(Tęsinys)

ĮTAKA VIRŠKINIMUI

Cigaras, cigaretė ar pypkė po valgio įpratusiam rukyti gali suteikti raminantį pasitenkinimo jausmą ir tai gali palengvinti virškinimą. Antra vertus, rukymas dažnai sukelia ledakavimą ir net vėmimą nepripratusiem prie tabako. Kartais tie reiškiniai pasitaiko ir įgudusiem rukytojam. Galbut dėlto, kad rukymas neslopina skonio ir uoslės jausmą, jis taip pat nuramina alkį ir apetitą.

Daugelis, kas meta ar sumažina rukymą, pastebi, kad jų apetitas prie valgio labai padidėja. Nuo rukymo kartais pakyla pilvo rugštingumas, todėl sergantiem skilvio opa rukymas draudžiamas.

JAV maždaug nuo 1930 m. pastebėta mažiau susirgimų skilvio vėžiu. To priežastis nėra išaiškinta. Nurodoma, kad paskutiniais dešimtmečiais mėsos rukyklas pakeitė šaldytuvai ir dabartiniais laikais daugiau valgomas šaldytas maistas negu rukytas. Ir gal dėl to sumažėjęs vėžio pavojus skilviui.

Dumai, kuriuos absorbuoja (susiurbia) rukytas maistas, turi neabejotinai karcinogeninės (vėžį skatinančias) medžiagas, kaip ir tabako dumai kai rukom. Todėl visoks rukytas maistas, kaip kumpis, dešros, lašiniai, įvairios žuvys, unguriai, siilkės ir kitas reikia skirt jei ne prie karcinogeninio maisto, tai bent įtartino vėžio atžvilgiu, kurį geriau pakeisti šaldytu ar kitaip paruoštu. Medicinos spaudoje aprašyta, kad Islandijoj (saloj) tose vietose, kur valgo daug rukytos žuvies, skilvio vėžio atsitikimai dažnesni.

RUKYMO ĮTAKA KVĖPAVIMO TAKAM IR PLAUČIŲ VĖŽYS

Tabako dumuos yra medžiagų erzinančių alsavimo takų gleivinę plėvelę. Gausus rukymas padidina kosulį, užkimimą, bronchitą. Todėl girdim kalbant apie rukorių gerklę, kosulį, bronchitą. Jau kiek metų tam atgal gydytojai yra pastebėję aiškų ryšį tarp plaučių vėžio ir rukymo. Nuo to laiko buvo atlikta daug tyrimų ir stebėjimų, kiek plaučių vėžiu vyrai serga daug dažniau, negu moterys. Tačiau paskutinių metų moterų rukymo tyrimai parodė, kad plaučių vėžio rizika rukančiom moterim yra keturis, penkis kart didesnė negu tom, kurios neruko.

Šie stebėjimai nustatė, kad mirtingumo skirtumas nuo plaučių vėžio tarp vyrų ir moterų beveik visiškai priklauso nuo cigarečių rukymo intensyvumo: kas daugiau ruko— greičiau suserga vėžiu. Aišku, kad rukymas yra ne vieninteliė priežastis visokių vėžio atsitikimų, nes neretai vėžiu suserga ir nerukantieji ir ne pas visus rukorius atsiraanda vėžys. Bet mokslininkai nustatė, kad 90-95% ligonių su plaučių vėžiu, buvo tabako rukytojai. Yra įtaigojama mintis, kad žmogus turi individualų jautrumą ir atsparumą vėžiui ir kad ne visiem rukymas yra vienodai žalingas.

Kad sumažinus vėžį sukeliančias dalis cigarečių dumuos, dabar gaminamos cigaretės su filtrais. To tikslas— pašalinti iš tabako dervines medžiagas ypač degutą, kuris kaip spėjama yra vėžio priežastimi. Ilgainiu paaiškės, kiek naudingos tos pastangos. Tuo tarpu cigarečių rukymas, ypatingai gausus, reikia skaityti aiškia rizika sveikatai.

Rukymas ir nuovargis. Yra sakoma, kad rukymas suteikia laikinį sužadinimą ir palengvina nuovargį. Vienok tas efektas ar veiksmas tęsiasi trumpai ir po jo seka dar didesnis nuovargis. Daugelis teigia, kad baigiantis dienai jie jaučiasi labiau pavargę, kada jie ruko daug, negu tuomet, kai ruko atsitiktinai arba visai ne.

Rukymas ir protinis našumas. Yra nustatyta, kad nerukantiejii mokiniai įvairiose mokyklose savo gabumais vidutiniškai pralenkia rukančius.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ RADIJO VALANDOS

LITHUANIAN RADIO HOURS

Klausykitės lietuvių radijo valandas, girdėsite įdomias programas, ir naudingų žinių apie SLA.

BOSTON, MASS. Liet. Radio Valanda. Ved. Stepas ir Valentina Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Stotis WLYN, sekm. 1 iki 1:30 v.

BOSTON, MASS. Laisvės Varpas., ved. Petras Višinis, 47 Banks St., Brockton 18, Mass. Stotis WKOX, sekmad. 8 iki 9 val. ryto.

CHICAGO, ILL. Radio Valanda Sophie Barcus. Stotis WOPA, kas rytą 10 iki 11 val. Šeštad. 10:30, sekmad 8:30 iki 9:30 val. ryto. 7159 S. Maplewod Ave.

CHICAGO, ILL. "Margutis". Ved. L. Vanagaitienė, 6755 S. Western Ave., stotis WYAQ. kasdien 8:30 iki 9:30 val. vak.

CLEVELAND, O. Ved. J. Stempužis, 506 E. 118th St. Stotis WDOK. Penktad. vak. nuo 7 iki 7:30.

DETROIT, MICH. "Lithuanian Voice", stotis WQRS. Sekmad. 8:30 iki 9 val. ryto. Dir. J. Kriščiunas.

NEW YORK - N. J. "Lietuvos Atsiminimai. Ved. J. Stukas, 1264 White St., Hillside, N. J. Stotis WEVD. Šeštad. nuo 5 iki 6 val. vakaro.

PITTSBURGH, PA. Ved. P. ir G. Dargiai., 2040 Spring Hill Rd., Pittsburgh, Pa. Stotis WPIT. Sekmad. 12:30 iki 1 val. po pietų.

LOS ANGELES, CAL., ved. Br. Gediminas, 4023 W. 60th St., Los Angeles 43, Calif. Stotis KBLA, šeštad. nuo 9 iki 9:30 val. ryto.

PAGERBTI PAVERGTŲJŲ TAUTŲ LAISVĖS GYNĖJAI

Pavergtųjų Tautų Savaitės proga liepos 17 d. Washingtone Pavergt. Tautų Seimas suorganizavo pavergtųjų tautų bylos iškilusiems gynėjams — senatoriui K. B. Keating, kongresmanui J. S. Monagan, žurnalistui R. Drummond, rašytojui E. A. Mowrer in Indianos valstijai garbės žymenų iškilmingą įteikimą. Iškilmes pradėjo msgr. J. Balkunas malda ir Pavergt. Seimo pirmininkas įvedamuoju žodžiu, kuris išsklaidė vadinamos sovietinės liberalizacijos rumus, kurie Vakaruose daug kam kliudo matyti sovietų pavergtųjų tautų tikrovę.

Pavergt. Seimo pirmininkas pabrėžė du dalykus: pirma, laisvasis pasaulis turi akivaizdžiai parodyti sovietams, kad yra galingas, vieningas ir ryžtingas ginti laisvės vertybes; antra, turi parodyti sovietų pavergtoms tautoms savo politine ir diplomatine veikla, kad pavergtųjų tautų nepriklausomybė ir laisvė yra laisvojo pasaulio, pirmiausia Amerikos, politikos vienas iš objektų, o ne vien tik priemonė savo kalboms sovietinės politikos pavyzdžiais pailiustruoti.

Iškilmėse dalyvavo per 200 svečių, daugiausia JAV senatorių ir kongresmanų, per 50. Dalyvavo taip pat burys Vašingtone gyvenančio diplomatinio korpo narių. Budinga, kad Valst. Depart. pareigūnų nebuvo. Tai Maskvos pasitarimų šešėlis.

Senatorius K. B. Keating persergsti

Priimdamas laisvės žymuno garbės žymenį, senatorius K. B. Keating savo žodyje persergėjo, kad Kremliaus peršamas Rytų - Vakarų nepuolimo paktas reikštų status quo užantspaudavimą pavergtojoj Europoj. Anot senatoriaus, toks paktas tegali but pavergtosios Europos tautų laisvo apsisprendimo padarinys, bet ne jų vergijos antspaudas. Jis taip pat persergėjo dėl JAV politikos naujų terminų semantikos: "accomodation" vietoj 'appeasement," safe for diversity" vietoj "coexistence" ir vietoj "Soviet imperialism" — "Soviet deep interest in a just and genuine peace." "Man pagaugais nueina tik pagalvojus apie tai, kokias reakcijas šiokios politikos pareiškimai turi sukelti komunistinės priespaudos aukoms anapus geležinės uždangos," pareiškė senatorius K. Keating.

Senatoriaus T. Dodd Penki Punktai

Garbės žymenų įteikimo laisvės žymunams iškilmėms vadovavęs, senatorius T. J. Dodd savo baigiamajam žody tarp kitko pareiškė atmetąs tą defetistinę filosofiją, kuri išpažįsta, kad tautoms iš sovietinės vergijos kelio į laisvę nėra, ir tokiam keliui pastatyti senatorius pateikė šias penkias sąlygas:

Laisvasis pasaulis privalo pavergtųjų tautų bylą kelti kiekvienoj diplomatinėj konferencijoj, kiekvienoj JT sesijoj ir kiekviena kita proga.

Laisvasis pasaulis turi panaudoti komunistinio pasaulio silpnybes ir skizmas laisvės reikalui, o ne savo patogumui ir nieko neveikimo politikai.

JAV užsieninė pagalba turi tapti laisvės ginklu.

Taip pat laisvojo pasaulio užsieninė prekyba turi buti parama laisvės diplomatijai.

Pagaliau Kubos išlaisvinimas, anot senatoriaus Dodd, ne tik išpiauti komunizmo vėžį pietinėj Amerikoj, bet ir turėtų neaprėpiamų padarinių Europoje ir Azijoje.

Pavert. Seimo delegacija Valstybės Departamente

Liepos 18 d. valstybės pasekretorius R. Dawis priėmė Pavergt. Seimo delegaciją: pirmin. G. Dimitrovą (Bulgarija), S. Korbonskį (Lenkija), F. Nagy (Vengrija), V. Sidzikauską (Lietuva) ir Seimo gen. sekret. B. Costę (Rumunija).

Ilgiau kaip valandą užtrukusiame pasikalbėjime buvo paaiškintas galimas Maskvos pasitarimas ir susitarimų poveikis sovietų pavergtų kraštų padėčiai ir JAV politikai jų atžvilgiu, taip pat buvo aiškintasi galimybė į ateinančio Jungt. Tautų Pilnaties susirinkimo dienotvarkę įtraukti sovietinio kolonializmo klausimas.

PROF. J. BALTRUŠAIČIO IR JO DARBŲ SUKAKTIS

Prof. Jurgis Baltrušaitis — neeilinė asmenybė lietuvių kulturos ir išeivijos gyvenime. Jis į lietuvių kulturos darbą yra įsijungęs jau 30 m., o kaip meno istorikas aukštai kelia lietuvių tautos vardą Vakarų pasauly. Šiais metais sukakęs 60 m. amž. (gimęs 1903 m. Maskvoje) J. Baltrušaitis, poeto Jurgio Baltrušaičio sunus, gimnaziją baigė 1919 m., 1923-26 m. Paryžiaus Sorbonoje baigė viduramžių istorijos ir archeologijos specialybes. Sorbonoje gavo daktaro laipsnį, apgynęs doktorato tezę "Ornamentalinė stilistika romaniškoje skulpturoje." 1933 m. J. Baltrušaitis Persijoje ir Mesopotamijoje tyrinėjo vid. amžių ir senųjų rytų meno santykius.

Vytauto D. Universitete, humanitarinių mokslų fakultete sukaktuvininkas 1933-39 m. dėstė meno istoriją, atskirai dėstydamas dar Paryžiuje ir Londone. Baltrušaitis — meno istorikas vis labiau žinomas Vakarų pasauly, nuo 1947 m. jis jau dėsto New Yorke ir Yale universitete, dar Harvarde, Washingtone JAV, nuo 1952 m. — Olandijos universitetuose, vėl paskaitos ir seminarai JAV universitetuose (Yale), New Yorko Metropolitan muziejuje.

Dirbdamas Vytauto Didž. Universitete, Kaune, jis paruošė pirmąją lietuvišką Visuot. Meno Istoriją — jos išleisti du tomai (134 ir 1939 m.).

Šalia mokslinio darbo, Baltrušaitis — nuo 1931 m. Lietuvos pasiuntinybės Prancūzijoje kulturinis patarėjas, vėliau pasiuntinybės patarėjas — šias pareigas eina ir dabar. 1934 m. jis Paryžiuje organizavo Pabaltijo valstybių liaudies meno parodą, o nuo 1944 m., taigi, beveik du dešimtmečius, Baltrušaitis dalyvauja įvairiuose tarptautiniuo se pasitarimuose Lietuvos reikalu, bendradarbiauja informaciniuose biuleteniuose pranc uzų kalba ir lietuvius atstovauja tarptautiniuose sąjudžiuose. Nuo 1950 m. jis buvo Europinio Sąjudžio Lietuvių komiteto vicepirmininkas, o dabar Vid. ir Rytų Europos komisijoje jis tebeatstovauja Lietuvą.

Pirmieji Baltrušaičio darbai meno istorijoje pasirodė 1929 m. (apie viduramžių meną Armenijoje ir Gruzijoje). Iš kitų darbų minėtinas "Lithuanian Folk Art", 1948, rodė: "Le Moyen Age fanpaskutinių 8 metų tarpe pasitastique" (1955), "Anamorphoses" (1956), "Aberrations" (1957) ir Prancuzų Akademijos premijuotas veikalas "Reveils et prodiges" (1960). Dabar jis spaudai ruošia "La legende des mythes".

APYLINKĖS, KUR GIMĖ IR AUGO KAZYS BINKIS

"Tėvynės" 28 numery Jonas Brazaitis gražiai prisiminė vėžavaikį Kazį Binkį, jo 70 metų gimimo sukakties proga. Iš jo kurybos, gyvenimo budo ir mokslų, toks jis ir buvo. "Lankiau Papilio pradžios mokyklą ir Berlyno universitetą, bet nei vieno nebaigiau," kartą Binkis maždaug taip buvo rašęs.

Papiliečiuose Binkio pavardę labai aiškiai taria per y, Binkys, o jis rašėsi Binkis. Taip kaip ir Yčas, rašosi per Y, nors visi kaimynai taria trumpai Ičas. Bet tai tiek to. Kiekvienas savo pavardę rašo, kaip jam patinka. Tai jo teisė.

Binkis savo kuryboje mokėjo išreikšti didelį savo grožio pajutimą. Tai be abejo talentas. Bet ar gimtinė ir jos aplinka nepadėjo Binkiui įkvėpti grožio jausmo, gal kai kas ir mėgins aiškinti. Aš tik noriu keliais bendrais bruožais aprašyti Binkio kaimą Gudelius ir jo apylinkes. Kazys Binkis yra ne tik musų papiliečių, bet ir visos Lietuvos pažiba.

Gudelių kaimas, kur gimė Binkis, yra reto gražumo vietoje. Laukų dirvožemis labai geras, soduose auga vėšlus vaismedžiai, o ypatingai serbentų krumai, kuriuose tysdavosi uogų kekės, nemažesnės, kaip Vokietijoje, Frankfurto vynuogynuose. Kaimas ir jo laukai tęsėsi aukštai pakilioje lygumoje. Šiaurinėje kaimo ir jo laukų pusėje sruvena nemaža Rovėjos upelė, į kurią gražiai aukštais šlaitais nusileidžia Gudelių kaimo galulaukė. Šlaitai puikiais krumais ir medžiais apaugę, taip gražiai atrodo, net norėtųsi tikėti, kad juose ir žiemą lakštutės gieda. Rovėjos vanduo skaidrus, kuriame prieš saulutę puikiausiai maudosi žuvytės. O už Rovėjos, jos pakrantėmis, tuojau rangosi baltas vieškelis, jungiąs Papilį su Kvetkais. Kiek toliau už Rovėjos ir vieškelio, pačioje šlaito aukštumoje, stukso Parovėjos dvaras, kuriame pilnuoja aukšti akmeniniai svirnai, dviejų aukštų dvarininko gyvenamasis medinis namas, didelis sodas, medžių alejos ir visi kitoki pusėtino dvaro įrengimai. Iš kiemo žiurint, matyti gana didingas vaizdas.

Kitoje Gudelių laukų pusėje, pietuose, tysoja didysis Rokiškio - Pandėlio - Papilio - Biržų vieškelis. Į vakarus nuo Gudelių Kyliškių kaimas ir už jo nemaža graži giraitė. Į rytus, vos už pusantro kilometro, taip pat prie Kvetkų vieškelio gražiai atrodanti, dar caro laikais geltonų plytų pastatyta pradžios mokykla, į kurią, kaip ir daugelis ano meto vaikų, ir musų Kazys tempdavo savo krepšelį su knygomis ir priešpiečiais.

O jau toliau, tarp Rovėjos išrašytų šlaitų aukštumoje, vienoje pusėje Papiilys — miestelis, o kitoje pusėje prancuzo grafo Choiseul de Goffier Papilio dvaras. Joks papilietis tokios pavardės neištardavo. Greičiausia niekas gerai jos ir nežinojo. Visi sakydavo grafas Šuazelis. Prie pat dvaro, giliais grioviais apkasta stovėjo Papilio pilaitė.

Papilio dvaras didelis, balti gražus rumai, prudas, labai didelis sodas ir ilgos topelių alejos. Papilio miestely budavo vos matoma, menkutė, sulinkusi iš senatvės katalikų bažnytėlė, bet labai puošnių šventoriaus medžių apsupta. Už jos, kiek toliau, viso Papilio papuošalas buvo reformatų bažnyčia, balta kaip gulbė, bonia gana aukšta ir visa gražiu žaliu stogu apdengta. Bažnyčių skambą varpai visuomet puikiai girdėdavosi Gudeliuose.

Iš niekur kitur, kaip tik iš Gudelių lauko vienu kartu galėjai matyti visas tas aplink esančias įdomybes, o vasaros metu—retai sutinkamą grožį. O kai iš Gudelių kaimo lauko eidamas takeliu nusileidi į plačias Rovėjos slėnio lankas, ypač vasaros rytą saulei pakilėjus, tenka alpti ne tik nuo šio grožio, bet ir nuo džiaugsmo, kad taip žavu.

Kiek Kazio Binkio kurybą paveikė šio kampelio grožis, galėtų išryškinti tik tie, kurie mėgsta posmeliais nagrinėti poeziją.

Toks Papilys, tokie Gudeliai buvo prieš Pirmąjį pasaulinį karą.

Juozas Audėnas

—: DAINORĖLIS :—

OI, DAINOS—DAINELĖS

Oi, dainos, dainelės, jųs mano patieka —
Visi širdies skausmai pas jumis palieka.

Tada aš laimingas, kad dainas dainuoju,
Kada savo vargus verkdams išrokuoju.

Rokuodams, dejuodams išmokau dainuoti,
Kaip miško gegužė iš skausmo kukuoti.

Aštrys valdžios peiliai širdį man pervėrė
Ir sunkų grandinį ant kaklo užnėrė.

Reik man naštą nešti ir krimst plutą kietą,
Vienam, kaip žuvelei, gyvenant ant svieto.

Toli mano tėvai—ant dangiško skliausmo,
Nėr kam nuraminti mano širdies skausmo.

Toli mano broliai, visur išblaškyti,
Vieni jų užmiršo, greit užmirš ir kiti.

Toli ir tu esi, o mano gulbele!
Kodėl neatskrendi, tu mano paukštele?

Kodėl gi tu gailies baltųjų sparnelių,
Kodėl neaplankai ir mano namelių?

Laukiu aš gi tavęs, ranka pasirėmęs,
Ašarom aptvinęs, rupestį pasėmęs.

A. VIENUZIS

JONAS BILIUNAS

LIUDNA PASAKA

Tęsinys

Tačiau atminė savo Petro kalbas ir susirupinimą, atminė, ką pati vakar šaly gurbų matė, — ir įtikėjo... Sunki našta užgulė jos krutinę... Netikėtai pajuto norą kam nors savo širdį atidaryti, savo mintis papasakoti, Petrą išteisinti. Bet, pažiurėjus į piktas Urbonienės akis, tik sučiaupė lupas ir nusisuko. Žinojo, kad toji moteriškė pasidžiaugs iš jos nelaimės, išjuoks jos viltis...

Kaip tik Urbonienė išėjo, Juozapota užsimetė ant galvos skarą ir nubėgo pas Damulį. Tenai niekas ir pogulio negulė: visi buvo troboj susirinkę. Senis tėvas ant suolo susirupinęs sėdėjo, motina gale lovos verkė. Dukterys kniukčiojo... Juozapota pagarbino Dievą ir bailiai užkrosny atsisėdo.

Visi tylėjo. Į juos žiurint, ir ją graudulys paėmė. Gerklę staiga tartum kas kamuoliu užkišė; ant blakstienų ašaros sublizgėjo. Pati nepajuto, kaip ėmė balsu raudoti.

— Tai ir tavasis išėjo?— priekaišto balsu tarė Damulienė. — Gal jis musiškius ir prikalbėjo...

— Tylėk, motin!... Netaušėk niekų, — subarė Damulis pačių. — Jaunųjų nereikia prikalbinėti, — ir patys moka kišti galvas, kur jų neprašo... Nebijok! greit pardums namo, kai paragaus bado ar dumų pauostys... Su jaunais dažnai taip esti...

— Pagaliau gal ir nieko taip jau baisaus čia nėra, — tęsė jisai, nuo suolo atsikeldamas. — Ne musų vienų — daugelis dabar miškuose renkas... Ką gali žmogus žinoti, — gal paskum po to visiems bus lengviau ir geriau gyventi?

Ir senio Damulio akyse netikėtai sužibėjo jautri ugnelė. Gal dingtelėjo jam galvoje mintis, kad jeigu ne senatvė, ir jisai neišturėtų — eitų pas sunus miškan...

— Gink Dieve, jeigu kokia nelaimė... — dejavo motina ašarodama.

— Dievo valia! — atsiliepė vyras atsidusdamas.

Bet ir jo širdį vėl rupestis suspaudė.

— Tik žiurėkit, niekam apie tai nepasakokit, — prigrasė visiems. — O jeigu kas nepažįstamas klausinėtų, sakykit, kad užuodarbin išėjo...

Juozapota parėjo iš Damulio namo, jeigu ne linksmesnė, tai daug ramesnė. Graudu buvo, labai graudu; bet jautė, kad nebe taip skaudžiai širdis krutinėje plaka.

— Gal nieko taip jau baisaus čia ir nėra, — atminė Damulio žodžius.

— Juk jis, — mąstė jinai, — žmogus senas, daug matė ir pergyveno, negali apsirikti.

— Gal paskum po to visiem bus lengviau ir geriau gyventi?...

Šitie žodžiai kaip motinos ranka Juozapotą paglostė, jos širdį sušildė...

Persižegnojo ir atsisėdo pusryčiauti... Pirmąkart viena!... Ant blakstienų ašaros blizgėjo... Bet valgė...

Pavalgius uoliai ėmės kasdienio darbo...

—o—

Buvo patsai vidurvasaris. Pasitaikė paliutis, ir žmonės, metę rugius piauti, skurdo trobose, nežinodami, kas veikti: moterys, parsinešę berželių šakelių, dirbo vantas, o vyrai sukaliojosi apie gurbus ir tvoras, apsnudę, nepatenkinti... Visiems rupėjo rugiai, o čia smulkutis lietus, kaip tyčia, jau kelintą dieną purkštė...

Juozapota atsinešė iš svirnelio rietimą drobės. Susijieškojo žirkles, siulų kamuolėlį su adatomis ir atsisėdo palangėj ant lovos. Matavo tą drobę ir karpė. Rengėsi baltarubius savo Petrui siuti.

— Kur dabar jisai, vargintojėlis, po margą svietelį trankos? Gal alkanas ir apiplyšęs? Nėra kam jo paguosti, širdies nuraminti...

Taip mąstė Juozapota, ant balto rietimo pasirėmusi.

Nuo Petro išėjimo neapsakomai jai širdį sopėjo. Toksai neramumas dažnai ją krimto, kad nežinojo, kur dėtis: naktų nemiegojo, vietos sau negalėjo rasti, kaip apsiblausus vaikščiojo. Ištisas dienas savo vyro, nors apsilankytų pareinančio, laukė. Bet tiek jau laiko praėjo, o jo vis nebuvo, ir jokios žinelės apie jį neturėjo.

— Gal jau nebegyvas? Gal sužeistas kur kankinas?

Nuo tų minčių sublogo ir pajuodavo, niekados niekam linksmo veido neberodė. Atsimainė, kaip atsimaino gražus jurginas, rudens šalnos nukąstas. Niekas jai neberupėjo, niekuo nebetikėjo. Užmiršo ir Damulio žodžius, kuriuos dar neseniai pati sau viena taip mėgo kartoti, nuo kurių jos sunkios mintys blaivės ir akys šviesiau imdavo žiurėti... Vieno betroško: kokiu nors budu savo vyrą pamatyti. Ir tik jo paveikslą amžinai dabar savo krutinėj nešiojo...

Nors rankose baltą drobę turėjo, tiesų peltakį ant jos siudama, tačiau jos dvasia ir akys buvo toli toli — ten, kur senos pušys liudnai užė, drąsius maištininkus nuo priešų akių savo paukščių slėpdamos. Troško tenai su jais kartu buti, savo Petrą matyti, nuvargusį ir sublogusį, atilsio miegą po medžiu miegantį: šaly jo laiminga sėdėtų, baltą ryšelį ant kelių turėdama...

— Pasiųsiu baltarubius ir eisiu Petro jieškoti... Valgyti jam nunešiu... Nors kartą prie savo krutinės prispausiu.

Taip svajojo. Nejuto ir nematė, kaip vidun jėjo sena nepažįstama ubagėlė ir, pagarbinus Dievą, atsisėdo gale suolo poteriauti.

Tik tada nustebusias akis pakėlė, kada pasimeldusi senelė sunkiai sunkiai atsiduso ir gailestingu balsu ėmė prašyti:

— Susimylėk, gaspadinėle, mėsos kąsnelį, pieno lašelį...

— O iš kur tamsta? — paklausė Juozapota, matydama nepažįstamą.

— Iš tol, dukrele, iš Š-nių parapijos... Pas mus dabar baisu ir vaikščioti, tai čionai bekalėdodama atsikrausčiau...

— O kodėl gi pas tamstas baisu? — paklausė Juozapota, akylai į elgetą žiurėdama.

— O, katyt, musų krašte tiek dabar kazokų ir lenkų priviso, kad ir praciti negalima. Visais keliais valkiojasi, susitikę nė vieno žmogaus ramiai nepraleidžia. Vienims įtiksi, kitiems nusidėsi: taip, kad nežinai žmogus, kokio galo ir tvertis. O ir musų žmonių daug į tuos lenkus bėga. Tik kas iš to? Suguldys savo jaunas galvas, o vargų vargai, kaip buvo, taip ir bus.

— Senut, ar maištininkai geri žmonės? — drebančiu balsu paklausė Juozapota.

(Bus daugiau)

KOKYBĖ

— tai slaptoji visų gerų — kaip beparuošty, bet ypač pagamintų iš geriausios mėsos, maisto produktų sudėtinė dalis. Užtikrinant nepalyginamą tikrojo importuoto, jau paruošto valgyti,

LENKIŠKO KUMPIO

kokybę, gamybai imama tik geriausioji kiauliena.

Šis kumpis, gaunamas dabar nuo 2 iki 12 svarų skardinėse, pagamintas iš specialiai šeriamų kiaulių mėsos, neturinčios nereikalingų riebalų. Šiam kumpiui suteiktas Good Housekeeping ženklas.

kokybės simbolis, gerų šeimininkių atpažįstamas ir vertinamas.

Tokį pat gerą skonį turi ir importuota lenkiška kiaulienos kumpio rulada, gaunama dabar 1½ ir 3 svarų skardinėse. Visada reikalaukit tikrojo Importuoto Lenkiško Kumpio ir Kiaulienos Kumpio Rulados visose maisto produktų krautuvėse.

Tėvynė

KAS GIRDĖT PAS MUS IR KITUR

IŠVYKSTA Į CLEVELANDĄ

SLA prezidentas Povilas P. Dargis ir sekretorė Bronė Pivaronienė šį savaitgalį išvyksta į Clevelandą dalyvauti Ohio valstijos SLA centrinių ir kuopų organizatorių bei veikėjų suvažiavime. Jie taip pat dalyvaus naujai steigiamos SLA Moterų kuopos Clevelande inauguracijos iškilmėse, kurios bus rugpiučio 10 d. vakare, Čiurlioniečių Namuose, 10908 Magnolia Dr. Toje pačioje vietoje vyks suvažiavimo dalyvių posėdžiai šeštadienį ir sekmadienį.

LANKĖSI SLA CENTRE

Chicagiečiai, Frank ir Aldona Oliai, išvykdami praėjusią savaitę su lietuvių ekskursija į Europą, pakeliui buvo sustoję New Yorke ir ta proga aplankė savo artimą pažįstamą, SLA sekretorę B. Pivaronienę.

F. ir A. Oliai, ypač Aldona Olienė - Gulbinaitė, nuo jaunų dienų dalyvauja lietuvių organizaciniame gyvenime ir savo veikla yra pasižymėjusi jaunimo tarpe. Jie taip pat yra SLA ir kitų lietuvių organizacijų žinomi veikėjai.

AMERIKIEČIAI Į EUROPĄ, EUROPIEČIAI — Į AMERIKĄ

Šios vasaros metu vyksta labai gyvas turistų judėjimas tarp Amerikos ir Europos. New Yorko miestas vasarą perpildytas turistais, ypač nemaža lankytojų iš Vakarų Europos kraštų. Gatvėse gali sutikti besidairančių turistų grupes iš Anglijos, Prancūzijos, Vak. Vokietijos, Italijos, Skandinavų kraštų ir kt. Turistinis jaunimas atvyksta su savo mokyklų ir organizacijų uniformomis, pav., universitetų studentai ir skautai. Jie savo apranga atkreipia praeivių dėmesį.

Deja, nesutiksi čia laisvai vaikščiojančių lankytojų iš okupuotos Lietuvos. Jei vienas kitas atvažiuoja, tai tik partiečiai ar valdžios patikėtiniai, bet ir šie nesusitinka su lietuvių plačia visuomene, nes jaučia, jog juos ir čia saugo bei mato jų valdžios įkiri akis bei visoki varžtai.

Praėjusią savaitę taip pat nemaža Amerikos lietuvių grupė išvyko lankyti Vakarų Europos kraštus. Jie mielai aplankytų Lietuvą, bet jiems į tėvynę ir gimtąjį kaimą vartai yra užtrenkti.

Didelio turistų antpludžio New Yorkas laukia pasaulinės parodos metu, kuri prasidės ateinantį pavasarį.

SKAUTAMS REMTI KOMITETAS RUOŠIA IŠKYLĄ

B. Kidolienė praneša, kad New Yorko Skautams Remti Komitetas kviečia visus į savo tradicinę iškylą, įvykstančią rugpiučio 11 d., Belmont Lake State Park, Long Island. Parkas pasiekiamas važiuojant Soouthern State Parkway iki 38 išvažiavimo, kuris veda tiesiai į "parking lot." Renkamasi nuo pat ryto, už didžiosios užkandinės ant šiaurinio ežero kranto.

Skautai, tėveliai ir skautų bičiuliai turės progos maloniai praleisti laiką gražioje gamtoje. Vykstama automobiliais. Užkandžiai atsivežami. Dėl platesnių informacijų paskambinkit HI 1-3894 po 6 v. vakare.

AUKOJO BALFUI

Elenos Padvarietienės tragiškos mirties proga lietuviai, Pfizerio įmonės tarnautojai, paaukojo 36 dol. Balfo šalpos darbams. Aukojo V. Alksninis 5 dol., A. Bendorius ir A. Šetikas po 3 dol., kiti po mažiau.

LIETUVAITĖ SLAVŲ KONGRESE SALZBURGE

Liepos 11-16 d. Salzburge, Austrijoj vykusiame slavų istoriniame kongrese (paminėti 1,100 m. nuo brolių Krilo ir Metodijaus mirties) iš 23 vak. ir rytų Europos, JAV kraštų dalyvavo 257 atstovai. Vokietijos universitetus atstovavo lietuvaitė, Muencheno universiteto slavų katedros vyr. asistentė dr. Dainė Augustaitytė. (E)

KANADOS "PAŽANGIEJI" LIETUVOJE

Liepos 20 d. lėktuvu per Maskvą į Vilnių atvyko Kanados lietuvių — "pažangiųjų" grupė. Juos aerodrome pasitiko vad. Lietuvos draugystės su užsienio šalimis dr-jos pirm. Kapočius, atvykusių giminės ir kt. Šie pastarieji atvykusių nematę 30-35 m., tad pasitinkant buvę daug ašarų.

KOTRYNOS GRIGONIENĖS ĮPĖDINIAMS

Prieš kelis metus Waterbury, Conn. mirusi Kotryna Grigonienė (Catherine Grigonis) du trečdalius savo turto testamentu užrašė dukteriai, Kazei Drobenkienei, ir vieną trečdalį antrai dukteriai, Marijai Misiunienei, arba jų vaikams, jei jos butų mirusios. Testamente yra sąlyga, kad dukterys arba jų vaikai palikimą gali gauti tik tuo atveju, jei laike dešimties metų po jos mirties Lietuva butų laisva nuo okupantų, arba jei jos pačios ar jų vaikai patektų į kurią nors laisvojo Vakarų pasaulio šalį.

Jei kas iš minėtų įpėdinių yra Vakarų pasaulyje, tuojau prašomas kreiptis į Lietuvos Generalinį Konsulatą New Yorke tokiu adresu:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
41 W. 82nd St.,
New York, N.Y., 10024.

Atsiųsta paminėti

SĖJA, tautinis demokratinės minties žurnalas No. 2 (80), 1963 m. Adresas: 1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill. Numerio kaina 60c.

MARGUTIS, paveiksluotas mėnesinis žurnalas No. 5, 1963 m. Adresas: 6755 S. Western Ave., Chicago 36, Ill. Numerio kaina 50c.

LIETUVIŲ DIENOS, paveiksluotas žurnalas No. 6, 1963 m. Adresas: 4364 Sunset Blvd., Hollywood 29, Cal. Numerio kaina 65c.

PAGRINDINĖ DARŽOVĖ — KOPUSTAI

Lietuvoje gyventojai vis silpnai aprupinami daržovėmis, jos perbrangios, jų pasirinkimas permažas — taip skųstasi per Vilniaus radiją

LIETUVYBEI ISLAIKYTI ĮRAŠYKIM DAUGIAU JAUNIMO Į SUSIVIENIJIMĄ LIETUVIŲ AMERIKOJE.

(liepos 16 d.). Pasirodo, daržovių priežiuros darbai dar nepakankamai mechanizuoti. Tai turi įtakos ir vieno centnerio daržovių savikainai — ji aukšta, nes kolchozuose siekia nuo 4,30 iki 8,40 rublių. Lietuvoje ypač truksta ankstyvųjų daržovių ir jų kaina didelė.

Dar nusiskųsta, kad Lietuvoje dabar auginamas palyginti siauras daržovių sortimentas. Pagrindinė daržovių kultura — kopustai. Jie sudaro apie 41% visų daržovių pasėlių ploto. Toliau seka agurkai, valgomieji burokėliai ir valgomos morkos, žymiai mažiau auginama pamidorų, svogūnų, vietinių kopustų, o ypatingai mažai — ankštinių daržovių, kaip daržo žirnių, pupelių ir kt. Tad gyventojų poreikiai nepatenkinami, vis jieškoma trukumų, kurie truk do sekmingai vystyti daržininkystę. (E)

Lietuvių Skautų Stovykla

Jubilėjinė lietuvių skautų stovykla šiais metais prasidės rugpiučio 17 d. ir tęsis iki rugsėjo 1 d. Bus stovyklaujama Camp Child, Manomet, Plymouth, Mass., amerikiečių skautų stovyklavietėje. Adresas:

**Lithuanian Boy Scouts Camp,
Camp Child BSA, RFD 2,
Buzzards Bay, Mass.**

Tel. Area 617 CA 4-2080

Stovyklaujantieji turi tikslą atšvęsti jubilėjinius metus, giliau įsijausti į lietuvių tautinius reikalus, pasitobulinti ir įsisavinti praktiškų skautybės dalykų, sustiprėti dvasiniai, visuomeniniai ir organizaciniai.

Tėvai ir globėjai turėtų sudaryti vaikams sąlygas pabuvotii stovykloje. Numatoma, kad iš visos Amerikos į stovyklą suvažiuos keli šimtai lietuvių skautiško jaunimo.

NETINKAMOS PREKĖS

"Liaudies Ukyje" (nr. 5) J. Zinkevičius svarstydamas didmeninės prekybos negeroves Lietuvoje nusiskundžia, kad vartotojas ne visada dar gauna nusipirkti norimą prekę. Pasirodo, prekybos įmonių tinkle kaupiasi dideli neturinčių paklausos arba turinčių ribotą gyventojų paklausą prekių kiekiai. Tai kelia finansinius sunkumus ir jieškoma išeities: prekės nukainuojamos arba jų realizavimui surandama rinka už Lietuvos ribų.

Pvz. 1962 m. vien Vilniaus universalinė parduotuvė realizavo už respublikos ribų įvairių prekių — avalynės, audinių, drabužių — už 600,000 rublių .O Vilniaus Prampreky ba tuo pačiu keliu "atsikratė" veltinių, avalynės, drabužių, radijo ir kitų prekių už pusę milijono rublių.

Nusiskundžiama, kad neteisinga, jog pagrindinė prekių masė esanti sukaupta mažmeniniame prekybos tinkle. Esama ir daugiau trukumų ir jie vis atsiliepia į menką mažmeninę prekybą. (E)

Mokėsi mokėsi, ir išėjo šurims šieko piauti.

Grabaliojasi, kaip girtas apie tvorą.

Dorchester, Mass.

SLA 308 kuopos nariams

Pranešu 308 kp. nariams, kad rugpiučio 10 d., šeštadienį, narių patogumui rinksiu SLA nario mokesčius South Bostono Lietuvių Pil. Draugijos name nuo 7 iki 9 v. vak.

Nariai prašomi atsinešti knygutes.

P. Jančauskas,
Fin. sekretorius

PEIKIA V. UŽDAVINĮ

Nors leidinys apie Pirčiupio tragediją (1944 m. birželio 2 d. naciams sudeginus to kaimo gyventojus) jau pasirodęs seniau, tačiau tik dabar piktai pultas jo autorius Vincas Uždavinys ir nepasirašęs brošiuros vertėjas į rusų kalbą. Lietuvių kalba brošiuros jau pasirodė antra laida ir tai davė progą I. Rudui per "Komj. Tiesą" (113 nr. birž. 11) ypatingai pulti Uždavinį — šis prirašęs daugiau kaip 50 psl. ir jo paruoštas tekstas, tai... banalybės, sumaišytos su gan dais ir pusiau anekdotais.

Dabar Uždavinys, spaudoje reiškiąsis jau keliasdešimt metų, komjaunimo organe pavadintas "sujžulėjusiu literatu," o valst. politinės ir mokslinės literatūros leidyklai mestas žiaurus kaltinimas —tuo leidiniu leidykla išniekinusi žuvusiųjų Pirčiupyje atminimą. (E)

SLA išmokamų apdraudų ir ligoje pašalpų savaitinė atskaita

Rugpiučio 3, 1963

Išmokamos Apdraudos

MIKAS SIUGZDINIS, 7 kp., Pittston, Pa., gimęs Marijampolės apskr., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė birželio 1, 1917 m., mirė liepos 10, 1963 m. Velionio žmonai, Katrei Siugzdinienei, apdraudos išmokėta $1,000.00

PRANAS NORKUS, 18 kp., Westville, Ill., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė birželio 3, 1928 m., mirė balandžio 14, 1962 m. Velionio apdrauda išmokėta anukės, Marian Rose Norkus globėjai, Marian E. Acord $300.00

MARTINAS SEBECKIS, 29 kp., Westville, Iill., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė balandžio 1, 1917 m., mirė birželio 7, 1963 m. Velionio brolio dukteriai, Alexandra Sebecky, apdraudos išmokėta $150.00

KAZYS STASUKAITIS, 36 kp., Chicago, Ill., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė lapkričio 1, 1928 m., mirė birželio 10, 1963 m. Velionio žmonai, Stefanijai Stasukaitis, apdraudos išmokėta $1,000.00

MARĖ BRAZAUSKIENĖ, 64 kp., Baltimore, Md., gimusis Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gegužės 3, 1929 m., mirė spalio 5, 1959 m. Velionės vyrui, Antanui Brazauskui, apdraudos išmokėta $1,000.00

ONA RAČKAUSKIENĖ, 75 kp., Los Angeles, Calif. gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gegužės 16, 1910 m., mirė gegužės 20, 1963 m. Velionės sunui, Willis Richard Rackus, apdraudos išmokėta $64.00

MAGDĖ KRASAUSKIENĖ, 158 kp., Springfield, Ill., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gegužės 6, 1928 m., mirė liepos 11, 1963 m. Velionės dukteriai, Ann Payton, apdraudos išmokėta $214.00

JURGIS JUOZAITIS, 215 kp., Hamilton, N. Y., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė birželio 5 d., 1927 m., mirė birželio 27, 1963 m. Velionio dukteriai, Onai Juozaitis, apdraudos išmokėta $600.00

Viso $4,328.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso $111,388.00

Išmokamos Ligoje Pašalpos

S. Svolkinas, 44 kp., Miami, Fla., sirgo 12 sav.	$54.00
M. Karvickienė, 52 kp., Mt. Carmel, Pa., sirgo 7 sav. 6 d.	48.25
A. Balsevičius, 62 kp., Lorain, Ohio, sirgo 11 sav. 6 d.	81.38
A. E. Manika, 164 kp., Frackville, Pa., sirgo 12 sav.	37.80
T. Ramskienė, 173 kp., Lowell, Mass., sirgo 12 sav.	37.80
O. Rabasauskienė, 185 kp., E. Chicago, Ind., sirgo 5 sav. 3 d.	18.31
P. Gabalis, 191 kp., E. Cambridge, Mass., sirgo 8 sav.	63.00
F. Johnson, 198 kp., Akron, Ohio, sirgo 12 sav.	54.00
A. Schemaitat, 236 kp., Toronto, Canada, sirgo 11 sav. 6 d.	125.00
P. Stapcikienė, 281 kp., Nanty Glo, Pa., sirgo 11 sav. 6 d.	62.00
M. Dambrauskienė, 354 kp., Akron, Pa., sirgo 10 sav. 1 d.	48.50
B. Trusas, 371 kp., Cambridge, Mass., sirgo 2 sav. 6 d.	34.40
Viso	$664.44
Nuo pradžios šių metų bendrai viso	$13,347.98

B. PIVARONAS, SLA Sekretorė

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Mes pranešame savo senlema klijentams, o taip pat naujiesiems, kuriems mes patarnaujame, kad musų firma tęsia siuntinių persiuntimą į Sovietų Sąjungą.

Mes esame įgalioti VNESPOSYLTORG tęsti siuntinių siuntimą ir mes garantuojame, kad siuntiniai bus pristatyti ir labai skubiai.

Visi musų skyriai turi didelį pasirinkimą siuntiniams reikmenų (audinių, odų ir t.t.) labai prieinamomis kainomis.

Visi musų skyriai suminėti žemiau kuo geriausiai jums patarnaus pagal kiekvieno individualius pageidavimus.

NEW YOR 3, N. Y.— 39 2nd Avenue	AL 4-5456
NEW YORK 11, N. Y.— 135 W. 14th Street	CH 3-2583
BROOKLYN 11, N. Y.— 370 Union Avenue	EV 4-4952
BROOKLYN 7, N. Y.— 600 Sutter Avenue	DI 5-8808
ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street	CH 9-6245
BOSTON 18, Mass.— 271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
BUFFALO 6, N. Y.— 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
SO. BOSTON, MASS., 359 W. Broadway	268-0068
CHICAGO 22, Ill.— 2222 W. Chicago Avenue	BR8-6966
CHICAGO 8, Ill.— 3212 So. Halsted Street	WA 5-2737
CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road	TO 1-1068
DETROIT, Mich.— 7300 Michigan Avenue	VI 1-5335
GRAND RAPIDS, Mich.— 606 Bridge St., N. W.	GL 8-2256
HAMTRAMCK, Mich.— 11333 Jos. Campau	TO 7-1575
HARTFORD, CONN., 132 Franklin Ave. CH 6-4724	ir 233-8030
IRVINGTON 11, N. J.— 762 Springfield Avenue	ES 2-4685
YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue	RI 3-0440
YONKERS, N. Y.— 235 Nepperhan Avenue	GR 6-2681
LOS ANGELES 22, Calif.— 960 So. Atlantic Boulevard	AN 1-2994
LAKEWOOD, N. J.— 126 4th Street	FO 3-8569
NEWARK 3, N. J.— 428 Springfield Avenue	BI 3-1797
NEW HAVEN, Conn.— 509 Congress Avenue	LO 2-1446
PATERSON 1, N. J.— 99 Main Street	MU 4-4619
PASSAIC, N. J.— 176 Market Street	GR 2-6387
PITTSBURGH 3, PA. — 1015 E. Carson St.	HU 1-2750
SAN FRANCISCO, Calif.— 2076 Sutter Street	FI 6-1571
PHILADELPHIA 23, Pa.— 525 W. Girard Avenue	PO 5-5892
WATERBURY, Conn.— 6 John Street	PL 6-6766
WORCESTER, Mass.— 174 Millbury Street	SW 8-2868
VINELAND, N. J.— W. Landis Ave., Greek Orthodox Club Bldg.	

PIGIA KAINA
apsiimu paslaugyti ligonį ir paruošti jam maistą.
Telefonas: VI 6-7087

KAS DOMISI geromis sąlygomis investuoti savo pinigus, kreipiasi į dipl. ekonomistą, **Juozą Audėną,** 109 Warwick St., Brooklyn 7, N. Y. Tel. **TA 7-9518.**

SHALINS
(SHALINSKAS)
FUNERAL HOME
84-02 Jamaica Ave.
(at Forest Parkway Station)
Woodhaven 21, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves. Koplyčias suteikiam nemokamai visose miesto dalyse
F. W. SHALINS IR
J. B. SHALINS
Tel. VIrginia 7-4499

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
BIELIAUSKAS
FUNERAL HOME
AL. BALTRUNAS-BALTON
Reikalų vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

DIRVA
TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
įsteigtas 1915 m.
6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio
Gausiai iliustruotas laikraštis, išeinąs 3 kartus į savaitę,— pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumeratos kaina metams — $11.00, pusei metų—$6.00
Bandymui — 2 savaites siunčiame nemokamai.
— Leidžia —
Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija Viltis

JAU IŠĖJO NEPAPRASTAI ĮDOMI KNYGA
Lietuvių Išeivija Amerikoje
Parašė STASYS MICHELSONAS
Tokios knygos pas mus dar nebuvo. Ji turi 512 puslapių, gausiai iliustruota ir apima musų išeivią visoj Amerikoj — nuo Kanados iki Argentinos. Ji parodo, kad išeivija prasidėjo 17-ame šimtmetyje, bet pirmutinė jos banga dingo; yra tik legenda, kad išsikėlę Amerikoje musiškiai pastatę "Aušros" miestą, vėliau virtusį New Amsterdamu ir dar vėliau New Yorku.
Taip pat sužinome, kad pirmieji lietuviai plaukė juromis 3 mėnesius, ir išlipę Amerikoje rado ne aukso kalnus, bet sunkų vargą. Kai kurie jų iš New Yorko pėsti ėjo Pennsylvanijon anglių kasti. Tenai prasidėjo pirmosios kolonijos ir draugijos, čmė kurtis socialistų kuopos, kurios vėliau sudarė Sąjungą. Jie pirmieji pradėjo leisti laikraščius ir kurti mokyklėles. Lygiagrečiai veikė laisvamaniai ir kurėsi parapijos. Bet kai vyskupai čmė savintis musiškių katalikų nuosavybes, bažnyčiose prasidėjo muštynės; dėlto sumanyta kurti nepriklausomas arba tautiškas parapijas. Tarp vienų ir kitų čėjo smarkios rungtynės.
Bet išeivija rupinosi ir Lietuvos likimu. Ji gausiai aukojo pinigus caro valdžiai nuversti ir sudėjo milionus nepriklausomai Lietuvai.
Knygoje parodyta, kaip atsirado musų didžiosios organizacijos, kaip gimė Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir kodėl Amerikoje jai nesiseka. Bet tai tik maža knygos turinio dalelė. Medžiaga jai buvo renkama 40 metų. Patartina kiekvienam ją įsigyti. Puiki knyga dovanoms.
Parduodama be pelno. Gražiais kietais apdarais kaina $5.00; minkštais apdarais — $4.00
Užsakymus prašome siųsti šiuo adresu:
KELEIVIS
636 E. Broadway So. Boston 27, Mass.

Kas nori skaityti su jokia partija nesurištą laikraštį ir išgirsti objektyvų lietuvišką žodį visais svarbiais klausimais, tas skaito 8-10 puslapių savaitraštį
NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ
"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" turi daug rimtų bendradarbių visuose kontinentuose ir duoda daug žinių iš lietuviškosios bendruomenės ir visos žmonijos gyvenimo sričių.
PRENUMERA: metams visur 6 dol., visose Amerikose — 5.50, Kanadoje — 5 doleriai. Už laikraštį galima mokėti dalimis — pusmečiais, ketvirtimis ir nuo to kaina nekinta.
NAUJAI ATVYKĘ "NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ" gauna bargan ligi jie gauna darbą ir užsidirba.
Adresas:
"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"
7722 Gearge St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q. Canada

NAUJIENOS
Pirmas ir geriausias lietuvių dienraštis Amerikoj
NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnėje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.
NAUJIENOS spausdina vėliausias, tiksliausias ir įdomiausias žinias iš lietuvių ir kitų tautų gyvenimo.
NAUJIENOS spausdina svarbiausius lietuvių gyvenimo reikalus liečiančius straipsnius ir "Kritikos bei polemikos" skyriuje leidžia visiem pareikšti savo nuomonę.
NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: JAV ir Kanadoj $15.00 metams, $7.00—pusei metų. Kitose valstybėse— $16.00 metams, $8.00 — pusei metų, Chicagoj— $15.00 metams, $8.00 — pusei metų.
NAUJIENAS gausite, jei pasiųsite čekį arba money orderį tokiu adresu:
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Illinois